

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Slægt & Stavn

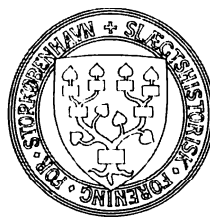
26. Aargang nr. 3 august 2007

Stiftsprovst Jens Stochholm
1771-1833

**Slægtshistorisk forening
for Storkøbenhavn.**
<http://www.genealogi-kbh.dk>

Stiftet den 7. januar 1977

Formand:	Anna Margrethe Krogh-Thomsen Hedebyvej 5 3650 Ølstykke	Tlf: 4717 9251 E-mail: krogh@get2net.dk
Kasserer:	Bent Jensen Konkylievej 23 2650 Hvidovre	Tlf: 3678 8775 E-mail: sfs.bentjensen@stofanet.dk
Sekretær:	Gyda Mølsted Ajax Alle 18 2650 Hvidovre	Tlf: 3649 2878 E-mail: harald-gyda@adr.dk
Redaktør:	Gitte Bergendorff Høstbo Obovej 14 2730 Herlev	Tlf: 4484 9131 E-mail: janhb@mail.danbbs.dk
Best.medl.:	Peter Wodskou Arnesvej 44 2700 Brønshøj	Tlf: 3828 9475 E-mail: peter.wodskou@get2net.dk
Best.medl.:	Erling Dujardin Digehuset 5, st. 1 2670 Greve	Tlf: 4390 8625 E-mail: fam.dujardin@image.dk
Best.medl.:	Anette Eitz Flügge Østergården 14, 3.th. 2635 Ishøj	Tlf: 5170 5358 E-mail: anette.flygge@ishoejby.dk
Best.suppleant:	Margit Dujardin Digehuset 5, st. 1. 2670 Greve	Tlf: 4390 8625 E-mail: fam.dujardin@image.dk

Korrekturlæsere på dette nummer af På Slægt & Stavn: Aino Kronsell E-mail: aino@kronsell.dk
Bente Steenstrup E-mail: bente.steenstrup@mail.tele.dk

Bladet sendes gratis til foreningens medlemmer – 4 gange årligt: Uge 8 – 18 – 32 og 45.

Artikler bedes sendt til Redaktøren. Deadline for forslag til artikler er 5. januar, 8. marts, 1. juli samt 4. oktober. Prisen for enkelte numre er kr. 20.- (+ forsendelse). Abonnement koster kr. 100.- pr. år inkl. forsendelse. For udenlandske abonnemeter betales desuden porto for forsendelsen. Tilmelding kan ske ved indbetaling på **foreningens girokonto 220 8628**. Kontingent for medlemskab af Slægtshistorisk forening for Storkøbenhavn er: kr. 225.- pr. år, inkl. Slægt & Stavn og 2 numre af Slægten. 2 samboende medlemmer betaler kr. 275.- pr. år. Gæstebillet til vore foredrag er kr. 25.- pr. gang. Ved for sen indbetaling af kontingent pålægges et gebyr på 20.- kr. pr. rykker. Eftertryk med kildeangivelse er tilladt efter aftale med redaktionen.

P.S. Artikler i bladet afspejler ikke nødvendigvis foreningens holdning.

Skolelærer Anders Jensen i Vodskov

Da jeg for ca. 15 år siden begyndte at indsamle oplysninger om min slægt, kom jeg i forbindelse med min mors fætter, som havde erhvervet sig en anetavle med personer fra Vodskov og omegn. Det viste sig, at jeg med mine få informationer pludselig kunne få adskillige slægtled koblet på min egen anetavle. Nu var jeg tilbage til 1665, hvor min tipoldefars tipoldefar blev født. Han hed Jens Andersen og var gårdmand i Vodskov og hans søn, barnebarn og oldebarn hed henholdsvis Anders Jensen, Jens Andersen og Anders Jensen. Man har altså holdt sig til navnetraditionen. Sidstnævnte Anders Jensen overtager imidlertid ikke gården i Vodskov men blev 1816 midlertidig skolelærer ved Vodskov Skole. Det er denne mand og hans liv og virke som skolelærer denne artikel skal omhandle.

Anders Jensen blev født den 17. marts 1793 i Vodskov. Allerede 7 dage efter blev han døbt i Hammer kirke:

"Palme Søndag. Jens Andersens og Anne Pedersdtrs B: af Wodskow - Faddere. Kirsten Laursdtr Smed Jacobsens Hustrue, Anne Pedersdtr, Laurs Jensens Enke, Anders Madsen, Povel Jacobsen og en Karl Peder Pedersen alle af Wodskow.

Om hans opvækst vides intet, men han har nok, som de fleste landbobørn på den tid tidligt måttet deltage i arbejdet på gården. Hans skolegang har formodentlig foregået på skolen i Grindsted. Først med hans vielse med Else Nielsdatter af Hammerdam den 22. juni 1817 i Hammer kirke begynder kilderne så småt at give vidnesbyrd om hans liv. I kirkebogen oplyses det ved denne lejlighed, at han er *"midlertidig Skolelærer i Wodskov"*. Han er altså på dette tidspunkt startet som lærer. Af andre kilder fremgår det, at han ikke var seminarist. Formentlig har han haft gode evner, og hans opvækst i en af de store gårde med en far der var sognefoged og lægdsmand, har givetvis gjort, at han har behersket læsning, skrivning og regning bedre end de fleste landboere på den tid. I et brev af 22/3 1832 fra pastor J. Chr. Th. Lund til Danske Kancelli oplyses det, at Anders Jensen har været antaget som midlertidig skolelærer ved Vodskov Skole siden 1816. Da datteren Karen Marie 1819 blev døbt, benævnes han ikke længere som midlertidig skolelærer, men slet og ret som skolelærer, hvilket fortæller, at man i hvert fald lokalt har regnet ham som byens faste skolelærer. Først den 8. december 1832 underskrev han en edserklæring vedr. sit skolelærerembede:

"Jeg Underskrevne Anders Jensen, kaldet til at være Skolelærer i Wodschou Skoledistrict, lover og sværger herved.

1) At jeg (som jeg dog desforuden skyldig og pligtig er) vil være Hans Kongelige Majestæts, som min rette Arveherre og Konge, huld og troe, Hans Kongelige Majestæts Gavn og Bedste med højeste Flid at befordre, des Skade og Fordærv af yderste Formue hindre og afværge; i Synderlighed med Kraft og Formue derhen mine Tanker og Idrætter dirigere, at Hans Kongelige Majestæts Absolutum Dominium, Converainitet og Arverettighed over Hans Kongelige Majestæts Kongerige og Lande uforanderligen conserveret og paa Hans Kongelige Majestæts retsmæssige Arve=Successorer fortsat og forplantet vorder; hvorpaa jeg og vil skyldig og forpligtet være at vove Liv, Gods og Blod. Jeg vil ikke tilståde eller

samtykke, at nogen, i hvem det og være maae, noget præjudiceerligt i nogen Maade derimod, enten hemmeligen eller aabenbar, foretager, taler eller handler; men, saafremt noget saadant, imod Forhaabning, skulde skee og til min Videnskab komme, mig ikke allene, uden nogen Afskye, derimod at opponere, men endog, uden Ophold, Hans Kongelige Majestæt det samme allerunderdanigst tilkjendegive. Ligesom jeg og aldrig vil aabenbare hvis mig, i Henseende til mit Embede, betroes og hemmeligt bør holdes.

2) At jeg vil, med al redelig Flid og efter min bedste Indsigt, undervise den mig betroede Ungdom, saavel i den evangelisk christelige Religion efter befalede Lærebøger, som og i alle de almeennyttige Kundskaber, hvori det, efter de almindelige Anordninger og bemeldte Districts Skoleplan, tilkommer mig at undervise.

3) At jeg vil anvende al Omhue for, at de Kundskaber, jeg bibringer Ungdommen, maae vorde virksomme til Forstandens Oplysning og Sædelighedens Fremme.

4) At jeg vil, med alvorlig og kjærlig Omhue, vaage ober Sædelighed, Orden og Velanstændighed blandt den mig betroede Ungdom, saavel i Almindelighed som især i Skoletiden.

5) At jeg vil, med Klogskab og Nøjagtighed i alle de til mit Embede henhørende Forretninger og ved ustraffethed i Embede henhørende Forretninger og ved utrættelig Vandel i og udenfor samme, omhyggeligen beflicte mig paa at give baade Yngre og Ældre et godt Exempel, samt stræbe, ved utrættelig Flid og Læsning i nyttige Skrifter, at befæste og forøge mine egne Kundskaber, for at vorde stedse mere duelig til at gavne i mit Kald.

6) At jeg, i min hele Embedsførelse, vil nøje rette mig efter alle Hans Kongelige Majestæts Anordninger, samt vise min geistlige og verdslige Øvrighed tilbørlig Hørighed og Lydighed.

Saa sandt hjælpe mig Gud og hans hellige Ord.

Vodskov d. 8 Decb 1832 – Anders Jensen

Forud for edserklæringen foreligger en længere korrespondance og strid vedr. hans lønforhold. Et brev, han skrev til pastor Spliid i Hammer sogn oktober 1830, fortæller om de omstændigheder, han og hans familie levede under: "*Ærbødigst Promemoria! Da hans Høiærværdighed Hr Stiftsprovsten ved Skolevisitatsen den 14de Juni d: A: erkyndigede sig om min Lønning og huuslige Forfatning, indsaae han strax hvad jeg saa ofte og med Føie, men forgjæves har forestillet, at jeg med en svagelig Kone og 7 Børn er udsat for meget trykkende Næringssorger. For at afvende disse, bød han Skolepatronen Hr Ilum at see paa hvilken somhelst Maade skee kunde at faae min Løn forbedret; Saa oplivende denne Hans Høiærværdigheds høigunstigste Omhue for mig var; saa nedstaaende var derimod bemeldte Hr Ilums Erklæring i sidste Skolecommission, da Deres Velærværdighed, i Anledning af Hr Stiftsprovstens Yttring, erindrede og androg paa Tillæg i min Løn, eller Skoleloddens Forstørrelse: Min ydmyge Begjering er derfor at Deres Velærværdighed ville indberette Hans Høiærværdighed, baade Skolepatronens og Skoleforstanderens Erklæring, og, til de hidtil imod mig viste Velgjerninger, endnu føie denne: at udbede mig Hr Stiftsprovstens Medvirkning til det ligesaa nødvendige som længe ønskede Maals Opnaelse. - Vodskou Skole den 8de October 1830.*

Deres Velærværdige Hr Pastor Spliid ydmygst Anders Jensen".

Pastor Spliid skriver små 2 uger efter et brev til stiftsprovst Stochholm vedr. Anders Jensens ønske om tillæg til sin løn. Her fremgår det, at der ved Hammer sogns skolekommissions møde den 5. oktober var diskuteret, hvorvidt man kunne imødekomme dette eller ej.

Både skolepatronen og skoleforstanderen var bestemt ikke til sinds at ændre den akkord man i sin tid havde indgået med Anders Jensen, hverken ved forstørrelse af skoleloddet eller ved tillæg af korn og penge uagtet at skoleloddens frugtbarhed var aftaget og hans familie var vokset. Pastor Spliid selv støtter heller ikke Anders Jensen, men er dog mindre kategorisk i sin afvisning. Muligvis pga. at stiftsprovst Stochholm selv ved sin skolevisitats i juni måned havde bemærket den "kummerlige Forfatning", skolelæreren og hans familie var i og havde selv opfordret skolekommissionen "til at virke for, at nogen Tillæg i Jord i det mindste kunde ham forundes". Dette fremgår af Stochholms brev til Danske Kancelli af 26. oktober 1830.

Han foreslår i øvrigt at skoleloddet udvides med 2 til 3 tønder land af den uudsiftede strækning af gadejord, der ville være uden bekostning, for skoledistriktet.

Desuden ses følgende udtalelse af Stochholm: "Denne Mand er meget duelig for sit Kald. Men uden at være Seminarist er han for en Deel Aar siden ansat af daværende Skoledirection". Det meddeles også hvilken løn han oppebar: "3 Td Rug og 3 Td Byg, og til Huusleje, da han selv maa forskaffe sig Huus, 4Rd 4m 13s: Sølv, 3 Td Land god Muldjord - 10 Læs Skudtørv og 10 Læs Fladtørv.

Danske Kancelli ville ikke uden videre give sit tilsagn om tillæg i lønnen og beder om flere udtalelser i sagen. Sagen ender dog med at Anders Jensen får tilstået et tillæg i lønnen på 3 td. Byg om året regnet fra 1830. En landsbyskolelærer skulle altså ikke kun kunne undervise, men også have kendskab til landbrug, for at overleve. I Anders Jensens tilfælde må man gå ud fra, at han har haft et godt kendskab til landbrug, da han er opvokset på en gård.

1828 godkendtes den nye skoleplan for Ålborg provsti, men den kunne først træde i kraft, efter degn og skoleholder Svenstrup i Horsens-Hammer pastorat var afgået ved døden, og nådsens året (det år enken fik sin afdødes mands løn) var gået. I begyndelsen af 1832 skulle planen så realiseres, og igen blev der uenighed om Anders Jensens aflønning, og denne

Stiftsprovst Jens Stochholm

(Aalborg Historiske Museum)

gang er det atter skolepatronen proprietær Ilum til Attrup, som især går imod en højere løn til Anders Jensen, hvilket den nye plans ikrafttræden ville bevirke. Hans argumenter går bl.a. på at Anders Jensen *"ikke er Seminarist og aldrig senere er bleven beskikket til fast Lærer, [og] ingenlunde kan være berettiget til at erholde samme Lønning, som en seminarist oplært, og ordentlig beskikket og kaldet Skolelærer"*. Pastor Lund gør opmærksom på, at Anders Jensen den 6. december 1822 *"udholdt den for Skolelærere, som ikke er seminariskikket dannede, anordnede Examen, han besidder virkelig Duelighed"* til at undervise i læsning, skrivning og regning og *"han fører den indbyrdes Undervisning efter Bestemmelserne og viser sig i øvrigt samvittighedsfuld i Opfyldelsen af sit Kalds Pligter"*.

Selv det tillæg som Anders Jensen fik 1830 mener Ilum er uberettiget. Pastor Lund skriver endvidere til Danske Kancelli, at hvis den approberede plan overholdes mht. den løn som bør tildeles Anders Jensen, vil udgifterne til skolevæsenet i Hammer sogn blive *"uforholdsmæssig stor og meget trykkende for dette i Sandhed fattige Sogn"*. Han foreslår derfor at udredningen af alle omkostningerne til hele pastoratets skolevæsen deles mellem Horsens og Hammer, på samme måde som sker mht. fattigvæsenet. Afslutningsvis beder han kancelliet om at tage bestemmelse til, hvad skolekommissionen skal gøre.

Danske Kancelli beder stiftsprovst Stochholm om en betænkning. Den 21. maj 1832 fremsendte Stochholm sin betænkning til Danske Kancelli på Ålborg Amts Skolekommissionens vegne. Heri gør han rede for Anders Jensens forhold og istemmer pastor Lunds beretning, som han underbygger med yderligere kommentarer. F.eks. at Anders Jensen *"viiste baade Duelighed og Troskab"* i sit embedes førelse, han *"havde erhvervet sig befalet offentlig Vidnesbyrd for det første, og stiftet Familie, havde forladt al anden Næringsvei, og var alt i saa mange Aar ude af saadan, saa fandt Directionen det betænkeligt at fratage ham sin Constitution, og remove ham. Han vedblev saaledes. Han har mange Børn, i Aaret 1830-7, og undertegnede Provst tør holde sig overbeviist om, at den arme Mand med sin Familie leed virkelig Hunger."* Senere i beretningen skriver han: *"... thi kan han end ikke staae ved Siden af udmærkede Seminarister, saa er han dog ligesaa duelig, som Mangen én af disse, og i Troskab og Flid viger han slet ikke for Nogen, men kan heel vel staae ved Siden af de samvittighedsfuldeste."*

Til slut henstiller han kollegiet om at give skoledirektionen bemyndigelse til at give Anders Jensen kald på sit embede. Mht. spørgsmålet om hvorvidt skolevæsenet skal lignedes sognevis eller pastoratsvis gør han opmærksom på, at kollegiets approbation allerede udtrykkelig lyder på at det gælder pastoratet og ikke sognevis. Kancelliet skriver tilbage den 9. juni 1832, *"at det, efter Omstændighederne herved befales, at bte Skolelærer Jensen der, hidtil ikkun har været constitueret, meddeles Kaldsbrev til dette ringe Skolelærer Embede, med den ved den approberede Plan fastsatte Løn"*. Anders Jensen underskrev, som tidligere nævnt og citeret i sin fulde ordlyd, en edserklæring den 8. december 1832, hvorefter han endelig kunne få sit kaldsbrev og en rimelig løn for sin lærergerning.

Det er nu klart, hvorfor den yngste af de 10 børn Anders Jensen havde fik navnet Jens Stochholm Andersen (Wodskou). Det havde i mange år været en gåde, hvad der lå til grund

for dette navn. Men efter fundet af ovenstående kilder vedr. lønforholdene, er der ikke længere tvivl om, at han har villet vise sin taknemmelighed til den 3 år tidligere afdøde stiftsprovst Stochholm for dennes ihærdige forbøn til hans fordel. Det er nok tvivlsomt om Anders Jensen uden Stochholm havde kunnet få noget igennem.

Folketællingen den 18. februar 1834 viser Anders Jensen og hans familie som boende på Vodskov Skole. Der er på dette tidspunkt 7 hjemmeboende børn. (Der burde være 8 børn, men den 11-årige Peder Christian nævnes ikke) Den ældste søn Jens Peter er formodentlig ude at tjene. Selve folketællingsskemaet er for Vodskov skoledistrikt vedkommende udfyldt af Anders Jensen, og

O p t e g n e l s e
 paa Folketallet m. v. i *Haaumø Sogn, Hjør Herred eller Birk, i Odense Amt*
 den 1te Februar 1845.

Ejernes eller Etedernes Navne med Anførsel af Gaarde, Huse o. s. v.	Antallet af Husbjænder i hver Gaard og hvert Hus.	Samtlige Personers Navne i hver Gaard, hvert Hus, eller Familie.	Hvernes Alder, Børn, og i hvert Alder, naar tilføjet.	Sitt, Ligitt, Gæfmand eller Ent.	Fædrederet, nemlig Sted, Bøddes og paa Landet Støtts og Bøddes, Kæm.	Personernes Titel, Embede, Forretning, Haandværk, Værktøjs, og Tilfiling i Familien eller hvad de leve af.	Hv titl. naar Forbæderes, reder, fælder eller skidde.	
							Ant.	Dej- (væmme) Sigtigt.
<i>Vodskov Skole</i>	1	<i>O. Jensen</i>	52	<i>gift</i>	<i>for Skole</i>			
		<i>Jens Peter Jensen</i>	27	<i>gift</i>	<i>for Skole</i>			
		<i>Anders Jensen</i>	18					
		<i>Kate Jensen</i>	14					
		<i>Johann Maria Andersen</i>	11					
		<i>Jens Nielsens Andersen</i>	9					
<i>2. og Gaard</i>	1	<i>Maren Jensen</i>	52	<i>gift</i>	<i>for Skole</i>			
		<i>Anders Jensen</i>	18					
		<i>Kate Jensen</i>	14					
		<i>Johann Maria Andersen</i>	11					
		<i>Jens Nielsens Andersen</i>	9					
		<i>Jens Peter Jensen</i>	27	<i>gift</i>	<i>for Skole</i>			
		<i>Anders Jensen</i>	18					
		<i>Kate Jensen</i>	14					
		<i>Johann Maria Andersen</i>	11					
		<i>Jens Nielsens Andersen</i>	9					

her ses det, at han har haft en pæn og tydelig håndskrift. Der var i distriktet noteret 394 personer og for Grindsted skoledistrikt ses 278 personer. I de efterfølgende folketællinger 1840, 1845, 1850 og 1855 er det ligeledes Anders Jensen, som har udfyldt skemaerne for Vodskovs skoledistrikts vedkommende.

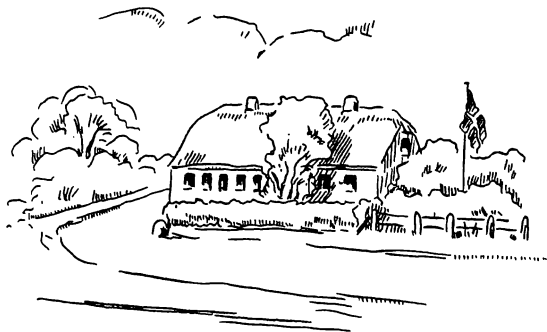
Den 31. juli 1834 visiterede biskop S. C. Bindsbøll Vodskov Skole og har noteret følgende: "Vodskov Skole som har 26 + 30 = 56 [Elever]. Skolelærer A. Jensen er ikke Seminarist, men ganske duelig og flittig og ordentlig. Sang meget god. (Børnene kunde synge, blot efter angiven Tone). 2den Classen Fremgang i Relig. God, Læsn. Meg. God, Regn. God, Skrivn. Meg. God og god. - Indbyder(?) [Indbyrdes?] Undervisning bruges i 1ste Cl. Flere Børn af denne Classe læste godt i Bog. Nogle Børn var borte uden Anmeldelse. (...)".

Den 18. maj 1847 døde hans kone Else Nielsdatter 53 år gammel. Hun var født 1. april 1794 og datter af ugifte Bodil Nielsdatter i Horsens sogn, og den udlagte barnefar var Niels Nielsen Hald i Vester Hassing. Bodil Nielsdatter giftede sig siden med Christen Olesen (Myren). 6 år efter giftede Anders Jensen sig med enken Ane Kirstine Bertelsdatter i Vester Hassing kirke. Den 24. juni 1857 døde Anders Jensen 64 år gammel. Han fungerede som lærer til sin død og havde virket som sådan i Vodskov Skole i 41 år på godt og ondt. Af

skiftet fremgår det, at han ikke har været helt uden midler ved sin død. Når udgifterne var fratrukket, blev der til enken 977 Rd. og til hvert af drengbørnene ca. 101 Rd. og hvert af pigebørnene ca. 51 Rd. (Broder- og søsterlodder). Der foreligger en fortegnelse på boets effekter som består af 196 numre. Den største post er ejendommen matr.nr. 5-n, 5-i og 5-k, der vurderes til 1000 Rd. Ellers er det udsæden, dyrene, redskaberne og indboet, der gøres op.

Anders Jensen virkede som sagt i 41 år som skolelærer ved Vodskov Skole, hvilket er den længste periode nogen lærer til dato har virket ved Vodskov Skole, dog tæt efterfulgt af Sigurd Johan Ersted som var lærer i 40 år fra 1894 til 1934.

Tegningen er af Vodskov gamle skole, hvor Anders Jensen virkede og hvor alle hans børn er opvokset. (Kopi af tegning fra Horsens-Hammer Lokalkiv)

Trods sine i perioder hårde trængsler i sit embede som skole-lærer, fik Anders Jensen 9 af sine 10 børn godt af vej og selvom der i 1800-tallet var en betydelig børnedødelighed overlevede næsten alle hans børn til voksenalderen - kun en datter Bodil døde som 14-årig. Fire af sønnerne Jens Peter, Anders Christian, Niels Peter og Jens Stochholm blev underofficerer ved militæret, en søn Andreas blev gårdmand, en søn Peder Christian blev avlsforvalter og døde som particulier. Karen Marie blev gårdmanskone i Vodskov, Kirstine blev gift med Christian Starcke som var gårdejer i Birket og Johanne Marie blev gift med skolelærer Peter Petersen i Nørre Sundby.

Jens Stochholm (*15/3 1771 Horsens, †21/2-1833 Aalborg) Hans forældre var købmand og organist Nicolai Stochholm & Maren Fischer. Gift 1. gang 1800 med Karen Margrethe Friberg (*29/4-1780 Varde, †11/9-1815 Aalborg -1815). Gift 2. gang 1817 med Anna Svendsen (*10/3-1793). Han fik 21 børn, hvoraf 3 af sønnerne blev præster og en af døtrene blev gift med en præst. 1790 blev han student og 1793 teologisk kandidat. 21. september 1798 blev han sognepræst i Finderup-Dollerup-Ravnstrup pastorat. 1801 forflyttedes han til Vammen-Lindum-Bigum pastorat, hvor han 1812 blev amtsprovst, og han viste sig som en dygtig administrator. 1826 blev han Ridder af Dannebrog. 1827 kom han til Aalborg Vor Frue kirke som sognepræst, og da biskop Jansen kort efter døde, blev han ansat som vikarierende biskop, for at få bispeembedets forvirrede økonomiske forhold afviklede. 1829 flyttede han til Budolfi kirke, hvor han virkede til sin død. Han skal have været en myndig, men lidet hensynsfuld mand. I Viborg klagede man over hans moralske rigorisme, og i Aalborg talte man om hans ultraroyalisme og ultraortodoksi. Professor Jens Møller sagde om ham, at han ejede begejstring, men savnede besindighed. Han har skrevet mod skilsmissebevillinger i ægteskabssager og revsede tidens løsagtighed. Han gjorde indsigelser mod Grundtvigs opfattelse af trosordet.

Peter Wodskou

Stokhuset og Slaverne

Fra noget før Sølvgade til Østerbro staaer endnu den gamle Vold med de høje, skyggefulde Træer og de grønklædte Skraaninger. Alt minder her om den Tid, da man højtideligholdt Store-Bededags Aften ved fra Voldene at høre Byens Klokker ringe, og Rebslageren mangler ikke i Billedet. Han gaar endnu i Læ af Voldskrænten baglænds og spinder som i hin Tid, og lige overfor Volden staaer endnu Porten med Frederik IV's Navnetræk over, hvorigjennem de gaaebrune Slaver, de til Fæstningsarbejde dømte grove Forbrydere, gik ud og ind. Porten staaer, men Slaverne ere forsvundne, Stokhuset er nu taget i Brug af Militairetaten. Vor Tid har afskaffet denne Institution. Fra 1. April 1851 blev Ingen mere dømt til Fæstningsarbejde, og i 1858 blev det bestemt, at naar Forbedringshuset paa Vridsløselille Mark var saa vidt fremmet, at det kunde tages i Brug, skulde Stokhuset i Kjøbenhavn nedlægges. Vor humane Tid er gaaet bort fra Fortidens drøje legemlige Straffe, ligesom fra de Straffe, der paa ydre Maade stille Forbryderne blot for Omverdens Haan; det er Følgen af de i Slutningen af forrige Aarhundrede fra Datidens Filosofer udgaaende filantropiske Ideer. Vi have set hine Straffe forsvinde, men "de gode gamle dage" kjendte endnu noget til dem.

Det er ikke mange Aar siden, hedder det i 1809, at det ikke var noget usædvanligt Syn her i Kjøbenhavn at se en Vægter, der havde sovet paa sin Post, eller andre Folk af de ringeste Klasser, der havde begaaet en eller anden ubetydelig Overtrædelse, gaa i den saakaldte spanske Kappe med et paaheftet Synderregister og en Flok ørkesløse Smaa-drenge i Hælene, lige saa almindeligt var det ogsaa at se Fruentimmer staa i Gabestokken og mere Pøbelen med deres Vanære. Ved Gammelstrand fandtes en Gabestok eller rettere et Halsjern, hvori navnlig Stedets Fiskermadamer blev sluttede, naar de viste sig balstyrige. Den spanske Kappe var en Slags rødmalet Tønne med Jernbeslag og med Hul i Bunden til Delinkventens Hoved; med den over sig maatte han vandre Byen igjennem, eskorteret af to af Rettens Haandhævere.

Denne Art Skuespil forsvandt, og den hujende Gadeungdom maatte nøjes med de mange fulde Folk, som i hine Tider dinglede gennem Gaderne, og med de hyppige Optog af Vægtere, der om Aftenen paa Stigen transporterede døddrukne Matroser, Flæskedragere, Sjøvere og andet "maadeligt Standsfolk" til Politikamret. Ogsaa disse uheldige Skuespil har den nyere Tid faaet Bugt med, men Slaverne, hvis Dragt i lang Tid endog var halv rød og halv graa, drog Aar efter Aar gennem Byen, trækkende en Karré med deres Arbejdsredskaber i og altid fulgte af en saakaldet "Slavesergeant"; enkelte af dem havde foruden Jern om Benene ogsaa et Halsjern paa, det var dem, som gjentagne Gange havde gjort sig skyldige i Udbrud. Slaverne var under Opsigt, men ikke altid under god Opsigt, og derved blev de ofte til ikke ringe Gene. Naar de fejede Broerne, der førte ind til "Fæstningens" Porte, saae de ofte Lejlighed til endog nærgaaende Tiggeri, de af dem, der arbejdede paa Tøjhuset, spillede hyppig Klink op ad Trappen til det kongelige Bibliothek. Ja, en Indsender i et af Datidens Blade fortæller med Indignation, hvorledes - det var en Sommermorgen i 1826 - "Kommandeuren" over en med Slaver forspændt Karré holdt udenfor Huset Nr. 227 i Adelgade og gik selv tillige med en Del af Mandskabet ind til den sammesteds beboende Spækhøker, hos hvem de opholdt sig omtrent 10 Minutter".

Som ovenfor nævnt vare Slaverne indkvarterede i Stokhuset, hvor Stokmesteren havde Opsynet med dem. Her var alt Andet end hyggeligt, men her var dog en Kirke. Heller ikke den synes dog at have været til synderlig Glæde eller Gavn for navnlig de danskfødte Slaver, thi Gudstjenesten var afvekslende hver anden Søndag dansk eller tydsk; men da - saaledes fortælles der i 1824 - Kirken kun var meget lille og de tydske Slavers Antal ikke var større (neppe 40), end at de alle, hver Gang der prædikes Tydsk, kunde være tilstede, kunde disse overvære Gudstjenesten godt 30 Gange om Aaret, men af de danske, hvoraf der var henved 400, kunde den Enkelte kun tage Del "i denne dem af Regjeringen skjænkede Velgjerning" omtrent 4 Gange hvert Aar. Selv i Slaveriet havde Tydskerne den Gang Prærogativer her i Landet, som man seer.

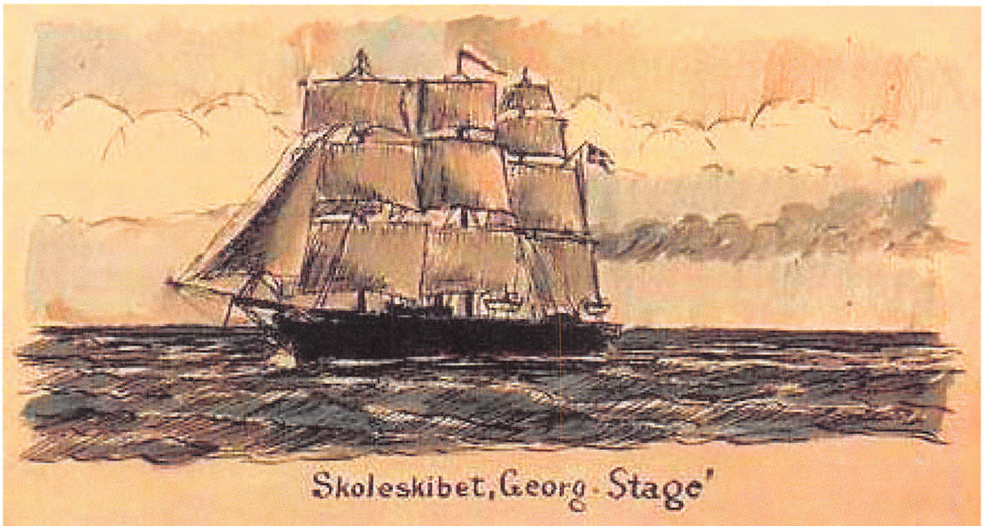
Stokhuset var imidlertid ikke alene Bolig for Slaverne, det havde ogsaa anden Bestemmelse. Her løb Soldaterne Spidsrod, her holdtes de til Garnisonen henhørende grove Forbrydere fængslede, og her forhørtes "nøjere" en Del særlig dertil henviste Misdædere. Her præsidereede nemlig den saakaldte Inkvisitionskommission, der bestod langt ind i dette Aarhundrede. Navnlig i sin tidligste Virksomhed hed denne Kommission nok ikke for ingenting Inkvisitionskommissionen. Her blev anvendt Tommeskruer, Folk blev sluttede krumme og nøgne væltede på Murstensbrokker, og endelig blev nok ogsaa den saakaldte Rosenkrands eller Paternosterbaand anvendt her, en tynd Hampeline med sex Knuder paa, der blev snæret bestandig fastere om Hovedet paa den, man forhørte, til endog Øjnene traadte frem af deres Hulninger. Det var de tre Grader i den saakaldte "polske Buk".

1771 blev alt Saadant afskaffet. Kongen vilde hellere, at "en Skyldig skulde gaa fri, end at en Uskyldig skulde saaledes lide", men Aaret efter blev det tilladt paany at anvende "den alvorlige Examination"; det blev for at "faae Sandheden udledet" tilladt at anvende Tamp eller Kat, og denne Bestemmelse stod ved Magt til 1837. I forrige Aarhundrede ansaaes en Kag, det vil sige den Pæl, hvorved de til Kagstrykning Dømte bleve pidskede eller hudflettede, som et nødvendigt Apparat i enhver By.

<http://stormp.kk.dk/rhb/klæstrup.htm>

Den Store katastrofe

”Georg Stages Undergang 1905“

Det gik godt for den danske handelsflåde i slutningen af det 19. århundrede, og behovet for kvalificerede søfolk var stort. Men traditionen tro nøjedes skibsejerne oftest med at uddanne unge drenge kun lige så meget eller så lidt, som de nu fandt nødvendigt, hvilket ikke altid var godt nok. Her trådte skibsreder Frederik Stage til som initiativtager for at få bygget et skoleskib, der skulle afhjælpe problemet. I 1880 havde han mistet sin eneste søn, Georg Gottlib Stage. Han døde af tuberkulose i en alder af knapt 23 år og efterlod sine forældre dybt sørgende og uden arving. Det er forhistorien til grundlæggelsen af Stiftelsen "Georg Stages Minde" i 1882. Denne selvejende institution har som formål, idag som dengang for 120 år siden, "*..at give unge mennesker, der ønsker at fare til søs, den første undervisning i praktisk sømandsgerning om bord i et dertil bestemt skoleskib*".

Frederik og hans kone Thea brugte den største del af deres formue til skoleskibet, som blev bygget hos Burmeister & Wain i København. Skibet havde plads til 80 elever. Togterne førte dem for det meste rundt i danske farvande, og skibsredere og kaptajner i Danmark lærte hurtigt at sætte pris på "Georg Stage Drengene". Men den 25. juni 1905 sank *Georg Stage*, da det blev påsejlet af den engelske damper *Ancona* i Hollænderdybet, og 22 elever druknede.

En stor Hjælp var det for os, at den svenske Damper "Irene" belyste Ulykkesstedet med sine Projektører, hvilket lettede Redningsarbejdet i høj Grad. Vor egen Storbaad blev lagt i Vandet, men kæntrøde, og nogle af Eleverne holdt sig da oppe på Kølen, indtil Anconas Baad nåede os.

Skibet blev hurtigt bjærget og repareret efter katastrofen og fortsatte derefter sejladsen som dansk skoleskib indtil 1934. I 1934 blev "Georg Stage" (I) solgt til den australske sømand og forfatter Alain Villiers. Skibet blev omdøbt til "Joseph Conrad" og førte nu britisk flag. Villiers tog skibet på et 2 1/2 års togt jorden rundt med et hold engelske og amerikanske drenge ombord.

Efter jordomsejlingen solgte han skibet til en amerikansk millionær. I 1941 - efter at USA gik aktivt ind i 2. verdenskrig - blev skibet doneret for 1 dollar og 1 cent til US Coastguard og anvendt til at uddanne søfolk til den amerikanske flåde. Ved krigens slutning blev "Joseph Conrad" overdraget til marinemuseet i Mystic Seaport i Connecticut, hvor det i dag stadig anvendes til maritim oplæring af drenge og piger. Den "Georg Stage" vi kender i dag blev bygget i 1934 ved "Frederikshavns Værft og Flydedok". Det "nye" skib blev lidt større end det første, fik en hjælpemaskine, vandtætte skotter og en række andre forbedringer og moderniseringer, men ellers ligner det sin forgænger meget. Der var stadigvæk plads til 80 elever og en besætning på ti mand.

Den oprindelige galionsfigur, en buste af Georg Stage, blev overtaget fra det første skib, og det er stadigvæk den samme, som blev lavet for over 120 år siden. Togtene førte stadigvæk rundt i de danske farvande, samt Østersøen og Nordsøen. I 90'erne krydsede skibet flere gange Atlanterhavet og anløb de tidligere dansk-vestindiske øer og en række havne i USA. Skibet har været underkastet flere ombygninger og moderniseringer i tidens løb. Elevantallet blev reduceret til 63 elever, der dermed har fået mere plads og bedre faciliteter. Kvindelige elever blev for første gang optaget i 1981. Skoleskibet "Georg Stage" fremstår i dag, på trods af alderen og de trange

pladsforhold som et sundt og velfungerende skib, der udrustningsmæssigt lever op til tidens standard.

Søfartsskolen "Georg Stage" er den ældste af sin art i verden. Uddannelsen er moderne og fremtidsorienteret, som det kan forventes i forhold til den højteknologiske handelsflåde, som Danmark har i dag. Men grundtanken er den samme som for 120 år siden. Personlig udfordring, samarbejde og gensidig respekt er fremdeles grundstenene for elevernes succes.

Ifølge familySearch blev sønnen Georg Gottlib Stage døbt d. 15. januar 1858 i Helligåndskirken i København. Men i kirkebogen over sognet er han ikke at finde. Forældrene findes her Carl Frederik Stage og Dorthea Engelsted.

Parret blev gift 14. maj 1853 i Vor Frue kirke i Århus og hun hed her Dorthea Maria Engelsted, hun var 26 år og han hed Carl Frederik Gottlib Stage og var 47 år gammel. Carl Frederik Gottlib Stage er født 2. november 1805 i København og dør 29. juni 1892.

Fra Dansk Demografisk Database:

København, København (Staden), Niels Juels Gade (Ulige numre), Øster Kvarter, Niels Juelsgade 9 Matr. 386 Forhus 2. Sal, 2, FT-1885, C7092

Navn:	Alder:	Civilstand:	Stilling i husstanden:	Erhverv:	Fødested:
Frederik Stage	79	Gift	Husfader	Skibsreder	Kjøbenhavn
Dorothea Stage	57	Gift	Husmoder		Aarhus
Dagmar Huneus	29	Ugift	Pleiedatter		Kjøbenhavn
Marie Halk	29	Ugift	Tyende	Tyende	Odense
Caroline Jensen	30	Ugift	Tyende	Tyende	Maribo

Nedenfor: Vielsen i kirkebogen for Carl Frederik Gottlieb Stage 47 år og Dorothea Marie Engelsted 26 år.

12. Myndigt, gift, civilst. i Kjøbenhavn af Familien Carl Frederik Gottlieb Stage af Kjøbenhavn. 47 Aar.	Medlem Dorothea Marie Engelsted af Kjøbenhavn Født i Aarhus 26 Aar.
--	---

Carl Frederik Gottlieb Stage af Kjøbenhavn. 1853.	11 ^{de} 11 ^{de} 1853.	— — —	— — —
---	---	-------------	-------------

Ulykkens enkeltheder bragt i Politikken Tirsdagen den 27. Juni 1905

"I mange Hjem er der dyb Sorg. Og i hvert eneste Hjem, hvor der er Børn vil man være greben af den inderligste Medfølelse ved Tanken om disse 22 halvvoxne raske Dreng – Forældrenes Haab, Søskendes og Venners Glæde – som fandt deres Død i bølgerne. I Dagens Løb udarbejdedes en omhyggelig Liste over de omkomne Dreng med Angivelse af, hvor de hørte hjemme, og hvem deres Forældre er:

Nr. 14. Ejnar Kønig, er hjemmehørende paa Opforstringshuset.

Nr. 16. Anders Petersen, er Søn af Parcellist Lars Peder Petersen Myrup pr. Lou Station, Vester-Egeborg.

Dirch Petersen.

Alfred Grejsen.

- Nr. 19. Peter Ladegaard, er Søn af Boelsmand H. Ladegaard, Viuf, Kolding.
- Nr. 22. Boe Boesen, Søn af Mejeribestyrer Boesen, Søkilde, Laven, Jylland.
- Nr. 23. Dirch Petersen, Søn af Gaardejer Crilles Petersen, Store Magleby, Amager.
- Nr. 26. John Folkmann, Søn af Grosserer Folkemann, Kristianshavn.
- Nr. 30. Niels Vange, Søn af Forretningsfører H. Vange, Bjerringbro.
- Nr. 35. Valdemar Thomsen, Adr. Pastor Hedemann, Nøddebo.
- Nr. 37. Niels Hassing Nielsen, Søn af Murer H. K. Nielsen, Toldbodgade 14, Silkeborg.
- Nr. 39. Eli Knudsen, Søn af Frisør S.C. Knudsen, Skolegade 11, Aarhus.
- Nr. 41. Thorvald Frederiksen, Søn af Banevogter Frederiksen, Glostrup.
- Nr. 45. Erik Jensen, Søn af Stenhugger Th. Jensen, Emilievej.
- Nr. 46. Kaj Jensen, Søn af M. Jensen, Koldborg, Hee Station.
- Nr. 51. Emil Fenger, Søn af Ingeniør Fenger, St. Annæplads 20.
- Nr. 53. William Madsen, Søn af Restauratør C. J. Madsen, Odense.
- Nr. 56. Karl Nielsen, Søn af Arbejdsmand N. A. Kr. Nielsen, Adr. Schaumburgs Hotel, Holstebro.
- Nr. 60. Alfred Grejsen, Søn af fhv. Lods Grejsen, Dragør.
- Nr. 63. Ole Jeppesen, Søn af Fisker H.P. Jeppesen, Skovgaarde pr, Allingaabro.
- Nr. 65. Frederik Nielsen, Søn af Brovagt H. Nielsen, Langebrogade 51.
- Nr. 67. Niels Frederik Hansen (ikke som tidligere meddelt Hans Hansen). Søn af Gaardejer H.P. Hansen, Stige ved Odense.
- Nr. 69. Henrik Holst Andersen, Søn af Murer Johannes Andersen, Sahl pr. hammel.

Vi skal nu i en samlet Fremstilling berette om den frygtelige Katastrofe. *Georg Stage*, der havde 80 Mennesker om Bord, næsten alle Elever i 14-17 Aars Alderen, var paa Vej mod Kjøbenhavn og var naaet ind i Hollænderdybet udfor Amager, da man om Bord iagttog en Damper, der styrede mod Syd i samme Sejllinje, som *Georg Stage* holdt. Begge Skibe førte Lanterner. Da det danske Skoleskib var naaet omtrent til Nordre Røse, bemærkede Kaptejnen, Premierløjtnant *Malte Brunn* og Overstyrmand *Myhra*, der begge stod paa Bakken, hvorfra de havde bedre Udkig end fra Kommandobroen, at Dampere manøvrerede efter at gaa agten om *Georg Stage*.

Premierløjtnant Malte Brunn.

Ifølge de Beretninger, vi har modtaget fra de Styrende om Bord paa det danske Skib, har man imidlertid paa Engelskmanden vist stor Usikkerhed i Manøvreren. To Gange skal Boret paa *Ancona* – saaledes hedder Leith-Dameren – være blevet lagt om, og Hr. Malte Bruun indsaa nu, at et Sammenstød vilde være uundgaaeligt. *Ancona* var ganske nær og styrede

lige mod Georg Stages Styrbordsside. I dette Øjeblik befandt man sig , som vist paa Kortet, lige ud for Nordspidsen af Saltholm.

Med et uhyre Brag løb *Ancona* sin Stævn ind i Styrbordssiden af *Georg Stage*. Om Englænderen i sidste Øjeblik har bakket, er endnu ikke oplyst. Farten var i alt Fald betydelig, og *Georg Stage* blev halvt gennemskaaren. I samme Nu raabte Malte Bruun: - Klar ved Baadene! Og med Lynets Hastighed for Mandskabet ned og purrede Drengene. Halvdelen af dem var til Køjs. Nogle var vaagnede ved Sammenstødet og kom øjeblikkelig, upåklædte paa Dækket. Andre blev søvndrukne liggende i deres Køjer og gik ned med Skibet. Kollisionen var saa voldsom, at *Georg Stages* Master styrtede om, Forstavnen brødes ind, Rigningen og Sejlene væltede ned over Dækket. Dette øgede naturligvis Faren i allerhøjeste Grad. Dog mistede hverken Officererne eller Mandskabet eller Drengene et Øjeblik Besindelse.

Styrmand Drejø og et Par andre af Mandskabet var straks, da Kaptejnens Kommandoord lød, sprungne til Baadene. Drejø fortæller, at han firede en Baad ned, men Tiden var knap: det blev umuligt at gøre Brug af Baadene. To kom i Vandet, én splintredes til Pindebrænde, og for de Ombordværende var der ikke andet at gøre end at forsøge at redde sig enten over paa Engelskmandens Dæk, der laa saa nogenledes i Højde med *Georg Stages*, eller op i det af Rigningen, der endnu stod tilbage. Kun ét Minut eller allerhøjst halvandet varede det, før Skibet sank ned under Vandfladen. Det var staks efter Kollisionen krænget stærkt over med bagbord og i Løbet af Sekunder skyllede Bølgerne hen over Dækket. Alle er enige i at erklære, at i dette forfærdelige Minut, hvor Døden saå hver enkelt i Ansigtet, var der ikke én, Dreng eller Voksen, som mistede Besindelsen. Der var ingen Skrigen og Jamren, ingen Løben hid og did.

Den eneste Dame, som var om Bord, foregik Mændene med det smukkeste Eksempel. Fru *Malte Bruun*, en Datter af Landstingsmand, Etatsraad *Gustav Hansen*, sov, da Kollisionen skete. Næsten kun i Natdragt, med Benene hastigt stukne i et Par Matrosbukser, sprang Fruen op paa Dækket. Man hørte ikke et Ord fra hende. Hun hjalp sig selv. Entrende op i en Stump Takkelage kom hun i Højde med *Anconas* Ræling og reddede sig i et dristigt Spring over paa dens Dæk. Derfra saå hun, sin Mand og mange med ham gaa til Bunds med Skibet. Tolv – fjorten Drengene var som Fru *Malte Bruun* sprungne over paa Englænderens Dæk, medens hans Stævn sad fast i den gabende Aabning i *Georg Stages* Skrog. Andre gik til Vejrs i, hvad der var af Opstaaende. 10 Drengene hang paa Storraaen, flere endnu klamrede sig til Bardunerne.

Styrmand Drejø var blevet slynget nrd i Vandet og følte sig som snæret af Tov om det ene Laar. Senere fik han at vide, at hans Laarben var brækket. Hvordan det er gaaet til, aner han ikke: udover den snærende Fornemmelse følte han ingen Smerte. Men da han mærkede, at han var bleven indfiltret i Sejlene, var han vis paa, at han skulde dø. At han blev reddet, er ham selv en Gaade. På Kommandobroen stod endnu, da Skibet forsvandt, Malte Bruun. Han var fuldkommen rolig. I det Minut, der havde været levnet ham, havde han gjort, hvad menneskeligt muligt var for at frelse sine Folk. Kaptejn og Mandskab paa *Ancona* syntes i

første Nu som forstenede af Skræk over, hvad der var sket. Dog tog de sig hurtigt sammen og skred til Redningsværket i god Orden. Kaptejn Michel kommanderede Bak, og derefter sprang de engelske Matroser til Baadene. De blev i en Fart firede ned og styrede over mod Vraget, der nu laa i nogle faa Favnes Afstand. Det gik ogsaa nogenledes rask med at faa de Forliste hjulpe op i Baadene. Baadene duede ikke De var ganske utætte og Besætningens Tid gik med at øse i Stedet for at redde dem, der omkring Baadene kæmpede for Livet. Udmærket Assistance ydedes af en stockholmsk Damper, Aktieselskabet *Södra Sveriges Irene*. Kapt. M. – Svensson. Damperens Fører styrede øjeblikkelig med Ulykkestedet. Han havde en fortrinlig elektrisk Projektør om Bord, og den gjorde ypperlig Fyldest ved hele Tiden at belyse Stedet, hvor Vraget og de Forliste laa. Kapt. Svensson satte ogsaa sine Baade ud, med hvilke han menes at havde reddet 40 Personer, deriblandt Premierløjtnant Malte Bruun, der var ganske uskadt.

Morgensolen skinnede fredeligt ned paa Byen. Ved den ydre Mole, hvor Halmstadbaadene plejer at losse og lade, laa der en lille Damper "*Lodsen*" og paa Damperens Dæk var indrettet et Lassaret. Mellem hvide Lagener saa vi et Par blodige Ansigter, og fra noget Levende, der rørte sig under et Tæppe hørtes en Jamren, som nu og da slog over i Skrig. Fra "*Sjælland*" kom et Par Læger, der var hastigt paaklædte. Den ene af dem havde stukket sine bare Ben i Morgenskoene. Lægevagtstationens 2 vogne kørte hen til Kajen og under Lægernes Ledelse blev de Saarede lagte op paa deres Lejer. De 2 af dem, Styrmand Hans Nielsen, Drejø og elev Peter Christian Møller, syntes at havde faaet alvorlige Læsioner. Styrmanden holdt sig dog bravt, men eleven, der var halvnøgen og blodig, jamrede sig stærkt. Den tredje af de Saarede, elev From Johansen, var rolig, men Rædslen stod endnu malet i hans Træk. Der var ganske faa Tilskuere til det sørgelige Skuespil. De Saarede blev omhyggeligt langede op, og de to Lægevagtstations-Vogne forsvandt med dem. For den tredje, Styrmanden, var der ikke nogen Befordring, og han blev derfor kørt til Hospitalet i "*Politikens*" Vogn. Til Frederiks Hospital førtes den 25aarige Styrmand Hans Drejer, der er her fra Byen, elev Peter Christian Møller fra Hobro, som er 15 aar gammel, og hans jævnaldrene Kammerat From Johansen, hvis Forældre bor i Dronningensgade 43. Ingen af dem er farligt kvæstede. Drejøs Benbrud synes nogenledes godartet, og han befandt sig allerede fire Timer efter Indlæggelsen, da vi talte med ham, helt vel. Peter Møller har en Læsion af Skinnebenene, og From Johansen har faaet Fødderne klemte og vil snart kunne udskrives. Til Garnisonssygehuset førtes Maskinassistent Jørgensen, hvis Kvæstelser heller ikke giver Anledning til større Bekymring.

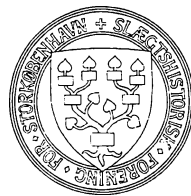
Staks i den tidlige Morgentime før det endnu rigtigt var rygtedes i Byen, hvilken Ulykke der var sket, firede alle Det Forenedes Dampere i Havnen Flaget paa halv Stang, og en stor Mængde andre fremmede og danske Sejlere fulgte eksemplet. Det var egentlig først ved Otte-Nitiden, at Slægtninge og Venner af *Georg Stages* Drengte begyndte at strømme til for at erfare, om Skæbnen havde skaanet den, de holdt af eller om han laa ude i Hollænderdybet. De spurgte forgæves. Endnu paa dette tidspunkt havde man ikke paa Toldboden Listen over de Savnede. Alle blev henviste til Formynderi for *Georg Stages* Minde, Kontraadmiraal Bruun".

Artikel fra Politikken Kjøbenhavn Tirsdagen den 27. Juli 1905 / GBH

Lærkerne syng i Morgensolen;
Børnene løbe saa glade til Skolen.

20. Kristian sagde engang til sin lille Broder Anders: „Nu skal jeg give dig et Stykke, kan du regne mig det? Der sad 15 Spurve i et Træ, og der kom en Mand, som skød de syv med sin Bøsse; hvor mange blev der saa siddende i Træet?“ — „Der blev 8,“ svarede Anders uden at betænke sig ret længe. „Nej!“ sagde Kristian, „der blev slet ingen, for de andre fløj bort alle sammen; det kan du da nok begribe.“

PROGRAM EFTERÅRET 2007

Foreningens foredrag afholdes i Mormonkirkens lokaler i Ballerup-Centret. Lokalerne ligger i den samme bygning, hvor S-toget holder, ovenpå billetkontoret. Man kan gå lige fra tog og bus op til lokalet. Der er fine parkeringsforhold. Til og fra Ballerup S-station er der gode busforbindelser. Lokalet åbnes kl. 18.00. 1 time før foredragene, så vore medlemmer kan nå at tale med hinanden.

Onsdag den 12. september kl. 19.00: "Da bønderne kom til byen." *Torkil Adersen, Skoletjenesten. Arbejdermuseet & Arbejderbevægelsens Bibliotek og Arkiv.* I slutningen af 1800-tallet fandt en af de helt store folkevandringer i Danmark sted. Folk fra landet søgte ind til de hastigt voksende industribyer. Kulturchokket var stort når man kom fra de små lokalsamfund på landet til den pulserende storby. Gamle normer om standsforhold og slægtens betydning stod for fald, og nye klasser og sammenhold opstod. Hvordan klarede de nye indvandrere sig? Nogle klarede ikke overgangen til de moderne samfund og bukkede under. Andre blev til selvbevidste arbejdere, der ikke bøjede nakken for øvrigheden. Torkil Adersen fortæller om arbejderbefolkningens levevilkår i slutningen af 1800-tallet og frem til 1. Verdenskrig.

Onsdag den 10. oktober kl. 19.00: "FamilySearch.org. Mormonkirkens store hjemmeside og database." *Anna Margrethe Krogh-Thomsen.* Hvad kan man finde på www.FamilySearch.org. Mormonkirkens store hjemmeside, der i dag er en af verdens største og mest brugte genealogiske hjemmesider, hvordan søger man i den, og hvilke oplysninger kan man være heldig at finde. Gennemgang af de forskellige undergrupper og søgemuligheder. En dansk vejledningen til denne hjemmeside kan du evt. selv printe ud hjemme, inden foredraget på denne adresse www.genealogi-kbh.dk under sidste "Slægtsforskning/Hent & Print".

Denne aften vil vi også se på, hvordan man søger på hjemmesiden "Hammerum-Herred" og de muligheder der ligger i, at kombinerer søgningen på disse 2 store hjemmesider.

Husk slægtsforskerdagen. Lørdag den 27. oktober kl. 8.45 - 15.00: i Valby Medborgerhus, Valgårdsvej 4, 2500 Valby. Ikke langt fra Valby S-Station. Årets Tema: **"Adel, præster, borgere, bønder, hvordan levede de"**. Dette er emner som har berørt mange af vore forfædre. Vore 3 foredragsholdere vil fortælle om dette. Nogle vil inddrage relevant kildemateriale til belysning af disse emner og fortælle om, hvor kilderne findes og om, hvordan de kan benyttes. Se forrige nr. af Slægt & Stavn. Tilmelding, så længe der er pladser, til A.M. Krogh-Thomsen, gerne på vor Hjemmeside under "Skriv til os".

Onsdag den 14. november kl. 19.00: "Slægtsforskning på Internettet, praktisk gennemgang": *Genealog og fuldmægtig ved Statens Øjenklinik Erik Kann.* Internettets muligheder er stort set uendelige, og mængden af informationer ubegribelig omfattende. Alligevel er der mange slægtsforskere, der oplever frustration og forvirring: Hvorfor kan jeg ikke finde noget, når nu alle taler om, at der er så meget derude! Den væsentligste nøgle ligger i at kunne søge systematisk og målrettet. Aftenens gennemgang tager udgangspunkt i en fiktiv person, der f.eks. levede i anden halvdel af 1800-tallet: Hvilke oplysninger kan man finde om denne person på Internettet. Vi skal således kigge på ArkivalierOnline, Dansk Demografisk Database, baser med skifter og meget meget mere.

Onsdag den 12. december 19.00: "Skifterne fortæller".

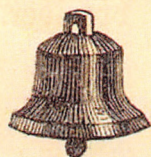
Underviser i slægtsforskning, Kværndrup, Fyn. Ulrich Alster Klug. Skifteretternes efterladte materiale om fortidens mennesker er meget omfattende og noget af det mest spændende at arbejde med. Indbo, bolig og formueforhold - og slægtskaber ikke at forglemme - er ofte detaljeret beskrevet. Foredraget giver en overordnet gennemgang af skifteretternes forhold og arbejde gennem tiderne, og desuden vises ved praktiske eksempler, hvordan man kan arbejde med skifterne - og hvordan de leder videre til andre arkivfonde. Endelig afdækkes det, hvorfor der ikke altid er et skifte at finde.

6. Et gammelt Vers.

En Drossel kjendes paa sin Sang,
og Fisken paa sin Hale;
en Klokke paa sin Lyd og Klang,
men Manden paa sin Tale.

(P. Sny.)

7. Arme og Ben kaldes Lemmer. Hver Arm har en Haand, og hvert Ben har en Fod. Hænderne have 10 Fingre, Fødderne have 10 Tæer. Fingrene have hver sit Navn: Tommeltot, Sliffepot, Langemand, Gulbrand og den lille Peder Spillemand. Sliffepot er nok et Ugenavn; den hedder ellers Pegefinger. Og hvorfor det? Tæerne have ingen Navne, og dem ser man da heller ikke meget til; de skjule sig i Strømperne. Paa Fingrene og Tæerne sidde 20 Negle. Dem maa vi klippe en Gang imellem; ellers blive de for lange.

Min oldefar

Niels Rasmussens gård 1890

På Slagelse mark.
Håndmalet billede af hans
søn Rasmus Chr.
Rasmussen.

Slægtens data skrevet på
undersiden af ladeporten.

Søren Frederik
Rasmussen.
Født 2. marts 1877.

Karoline Marie
Rasmussen.
Født 25. juni 1872.

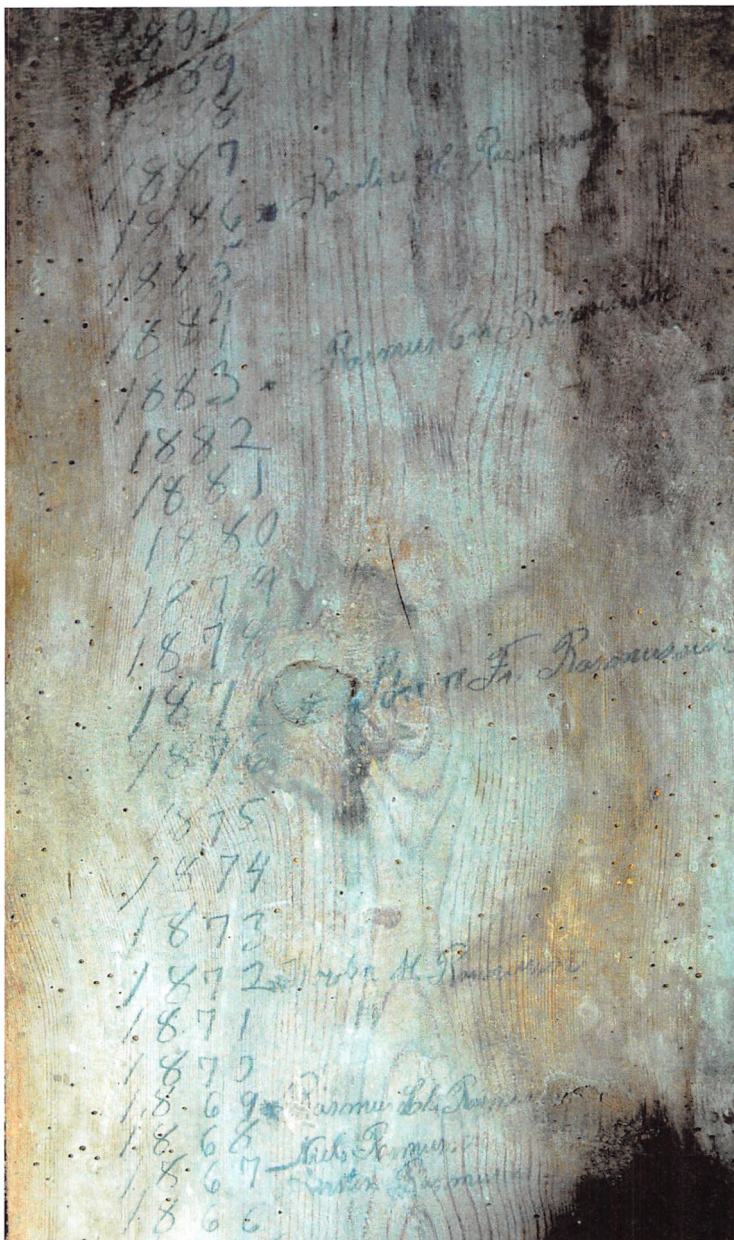
Rasmus Christian
Rasmussen.
Født 16 juli 1869.

Niels Rasmussen og
Kirsten Rasmussen

Gift 28. juni 1867.
1861 blev denne
længe bygget.

Udsnit af skriften fra bjælken i laden, hvor børnenes konfirmationsår er angivet.

Niels Rasmussen og hans hustru Kirsten med sønnen Søren og dennes hustru Karoline foran gården ca. 1914.

Slægtens gamle bibel fra 1700 tallet.

Gården som den ser ud i 2007

Gammelt tømmer
fra den nuværende
hestestald. Bygget
i 1858

Tekst!

"Fader lagde ___ færdig den 2 juli 1908, og jeg lagde (torsdag?) Søren Fr. Rasmussen"

A.M. Krogh-Thomsen

Privatdetektiverne på nettet!

Frivillige slægtsforskere søges til at opspore forsvundne personer og biologisk familie?

Siden 2001 har privatdetektiverne ydet den særlige indsats, at de, uden beregning, har hjulpet mennesker med at opspore savnede personer.

Det har været biologiske forældre, søskende og børn, samt halv søskende, bedsteforældre, gamle venner og gode rejsekammerater – også udenfor landets grænser.

Slægtsforskere og oversættere søges.

Til vores spændende internetprojekt søger vi nye slægtsforskere og personer med oversættelseserfaring fra dansk til fremmedsprog.

Tidsmæssigt vil det kræve et par aftener om ugen og du arbejder hjemmefra via din egen PC på tidspunkter som passer dig.

Vil du vide mere? Klik her

Kunne du tænke dig at hjælpe mennesker med at finde identiteten på familiemedlemmer, de aldrig har mødt?

Så kan du blive tilknyttet privatdetektivernes team af slægtsforskere. Det er en nødvendighed, at du har beskæftiget dig med fritids-slægtsforskning igennem et par år og selv har opnået nogle resultater med at finde spor af din egen familie. Du skal have erfaring med opslag i statens arkiver og kirkebøgerne, da det vil indgå som en del af arbejdet. Du skal også have rimelig gode edb kundskaber, da al kontakt med klienterne vil foregå via e-mail og der også vil være en del informationssøgning via internettet. Arbejdet er frivilligt og vil tidsmæssigt kræve, at du kan reservere ca. 3 timer om ugen. Det er vigtigt, at du kan færdiggøre de opgaver, du begynder på og er god til at arbejde selvstændigt.

De, der gerne vil finde slægtninge, kan være bortadopterede børn, der leder efter bio-logiske forældre. Eller forældre der leder efter deres bortadopterede barn.

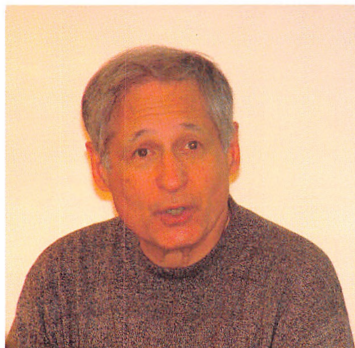
Det kan være børn født under 2. verdenskrig med enten tysk far eller mor.

Folk, der søger gamle venner eller kærester, eller familier der er blevet væk fra hinanden under krig og konflikt.

Har du lyst til dette, kan du kontakte Kim H. Larsen på mail adressen kl@privatdetektiverne.dk

One-step søgesider til indvandrerhistorien i USA

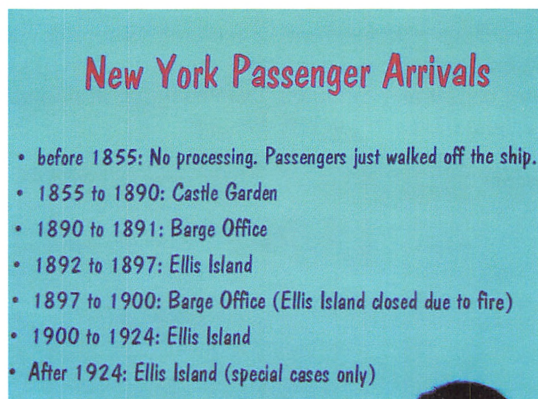

Jødisk Genealogisk Selskab havde fået et tilbud, de ikke kunne sige nej til: Stephen P. Morse tilbød at fortælle om sin one step søgeside til amerikansk slægtsforskning. Og hvem er så Stephen Morse?

Han er egentlig edb-tekniker, som har taget hele udviklingen med fra de ældste processorer til i dag, hvor han er gået på pension. Men det skal vi vist være glade for i dag, for det gav ham tid til at kaste sig over slægtsforskning for at finde sine rødder i Europa. Og det gav stødet til, at han løb ind i et hav af besværligheder, da han ville undersøge immigrationen til USA. Vi ved

jo alle (eller gør vi?), at indvandringen til New York – og dermed det meste af USA – fandt sted via opsamlingsstedet Ellis Island. Det er imidlertid kun delvis rigtigt, viste det sig. Der var også andre opsamlingssteder, der kan være relevante.

Da Ellis Island - hjemmesiden blev åbnet i 2001, var den plaget af langsommelig søgning. Dels var der mange brugere samtidig, dels måtte man gå fra den ene søgeside til den anden med masser af ventetid hver gang. Det gjorde Stephen P. Morse noget ved: Han udviklede i kraft af sin edb-viden en fælles søgeboks til alle siderne. Nu behøvede man kun at indtaste sin søgning ét sted, så kunne den genbruges på de øvrige sider.

Denne genistreg har han brugt på andre vigtige online-kilder til amerikansk personhistorie: De amerikanske folketællinger, passagerlister på emigrant-skibene, og – ikke at forglemme – til de øvrige immigrationskontorer. Ellis Island blev brugt til registrering af indvandring i perioden 1892-1924, men før Ellis Island var klar til modtagelse, benyttede myndighederne Castle Garden (1855-1890) og Barge Office (1890-1891 samt i 1897-1900, hvor Ellis Island var lukket p.g.a. brand). Dvs. ved man ikke nøjagtigt,

hvornår ens slægtning kom til USA, kan man være heldig at finde den pågældende under Castle Garden (evt. Barge Office). Hvert af disse steder har deres specielle hjemmeside.

Foredraget koncentrerer sig om den praktiske anvendelse af hans søgeportal, snarere end det tekniske. Men der ligger dog koder på hans hjemmeside, som kyndige programmører kan anvende til noget lignende. Her fremdrager jeg de vigtigste ting.

Ellis Island-databasen

Her har Stephen P. Morse konstrueret tre forskellige søgesider, hver med deres forcer. *Den hvide søgeside* søger i samtlige navne på Ellis Island-søgesiden ellisland.org (ca. 25 mio.!).

Den blå søgeside er specielt indrettet til at søge de 1 million jødiske passagerer, med flere søgemuligheder end på den hvide side.

Den grå søgeside søger også på ellisland.org, men er koblet til Morses søgemaskine, som giver mulighed for mere detaljeret søgning.

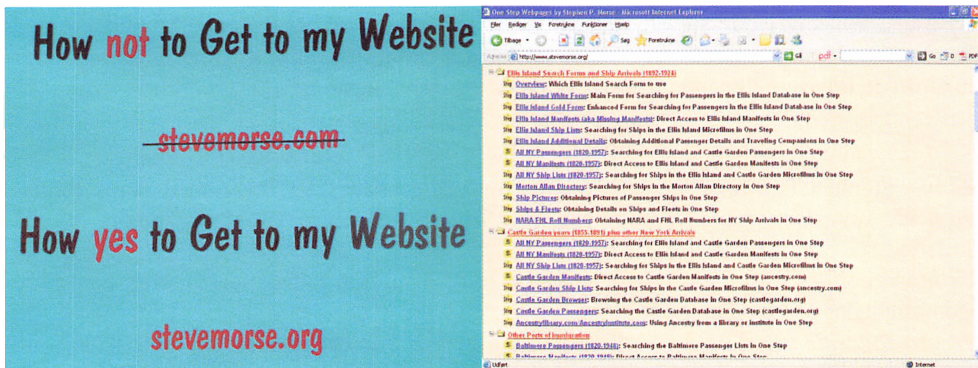
Et af trickene ved søgning i hans søgemaskine er muligheden for at søge i lydskrift på amerikansk Soundex. De amerikanske myndigheder kunne langt fra altid stave en indvandrers navn rigtigt ud fra, hvordan han sagde det. Derfor kan navnet stå der alligevel, blot med en "forkert" stavemåde. Det problem kommer man i de fleste tilfælde udenom med Soundex-søgning. Soundex er en slags kodesprog, som oversætter enslydende stavelser ens (sådan da, det er ikke 100 % sikkert). Og fornavnet kan i hans søgeportal ofte kortes ned til første bogstav, fordi fundene vises alfabetisk.

Fra resultatsiden for Ellis Island kan man ofte klikke sig videre til passagerlisten eller til et billede af skibet. Men linkningen er langt fra altid i orden, og Stephen Morse demonstrerede, hvordan man i stedet kan finde oplysningerne ad anden vej. Han har oprettet søgebokse, hvor man indskriver de mere eller mindre sparsomme oplysninger man har i hans "One Step Ship-Lists Tool" og indskrive f.eks. ankomstdatoen. Fluks får man at vide, hvilke skibe der ankom den dag, og ud fra dette fortsætter man til "Missing Manifests Form" (Manifest=Passagerliste). Den søger i de eksisterende mikrofilmruller. Med andre ord har man sammenkoblet tre forskellige søgebaser: Ellis Island, Ellis Island-skibs-ankomster og filmrullerne.

Før Ellis Island

Som jeg nævnte i indledningen er der andre indvandringssteder i New York end Ellis Island, typisk vil det være Castle Garden. Castle Garden har sin egen database for perioden 1855-1891. Før den tid eksisterer der passagerlister fra de ankommende skibe. Hos Stephen Morse er det blevet til pre-Castle Garden database og Castle Garden. Den første er et navneregister udviklet af ancestry.com, en af de få betalingsdatabaser han har valgt at søge med. Disse ligger uafhængigt af Ellis Island-søgeformularerne, som det vil fremgå af oversigten nedenfor. Castle Garden-databasen er ret mangelfuld, mangler f.eks. de grafikfiler af passagerlisterne, som ancestry.com har. De to kan kombineres, men her er man nødt til at betale ancestry.com for adgang.

I skrivende stund kan man få 14 dage gratis på prøve, for siden hen at betale 20 \$ om måneden.

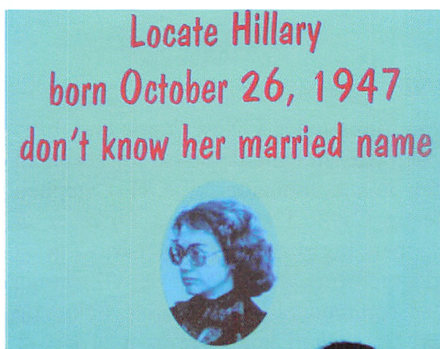

Her ses en del af mulighederne på hans hjemmeside www.stevemorse.org

Folketællingerne

De er et kapitel for sig. Her er man nødt til at lave krydshenvisninger i de enkelte tællingsdistrikter (Enumeration Districts). Der er kommercielle navneregistre, også her får man mere ud af det med et abonnement hos ancestry.com, der indgår i hans søgefaciliteter. Derudover kan man søge på adressen, men adressen skal findes via Enumeration Districts. Steve Morse har lavet overgangstabeller mellem folketællingerne, så man kan gå fra adressen i 1920 til adressen i 1910 eller 1930. Så må man blot håbe, at vedkommende ikke er flyttet i mellemtiden! Det er ret kompliceret at skifte mellem dem, så her vil jeg henvise til det danske resumé af foredraget, som i hvert fald i skrivende stund ligger på adressen <http://www.jewishgen.org/jgs-denmark/morse-dansk.pdf> - ellers kan man finde den på hans hjemmeside, men her naturligvis på engelsk.

Ægtepar

En af de mange andre muligheder på hans hjemmeside hedder "Locating Couples". I al sin enkelthed er det en kombineret søgning i intelius.com, hvor man søger på ét navn og sletter det igen, hvis det ikke står sammen med ægtefællens navn. Dvs. at de deler adresse. Adressen vises dog ikke på gratissiderne.

Foto: Locate Hillary born october 26, 1947 don't know her married name. (She married Bill Clinton born as William Jefferson Blythe IV 19. august 1946). (red.)

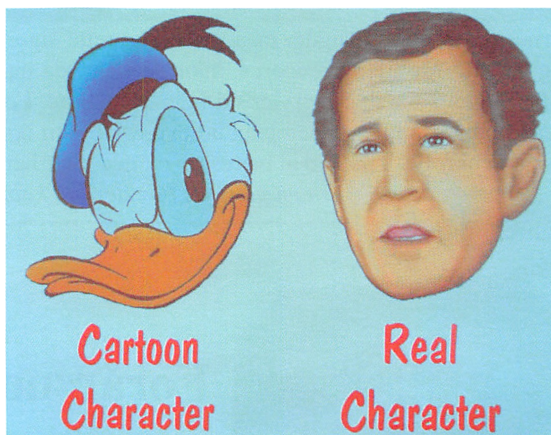
Det sjove

Som supplement ligger der forskellige kalendere med indbyrdes omregning. Man kan omregne temperaturer, finde kort, luftfotos af sin bopæl samt koordinaterne, hvor den 28

ligger. Ligeledes transskriberer nogle af hans links mellem latinske, jødiske eller arabiske bogstaver, og han har udviklet et system, der afgiver bud på auktionssiden e-bay umiddelbart før nedtællingen slutter. Forinden kan man sætte et maksimumbeløb, der ikke må overskrides. I øvrigt er siden ekstra anvendelig for slægtsforskere, der har jødiske rødder eller vil identificere, hvor f.eks. et amerikansk postnummer eller telefonnummer kommer fra. Men kig selv på siden www.stevemorse.org – og husk at læse den meget udbyggede vejledning til kombineret søgning. Ud over hans egne søgemuligheder, hvor han så vidt muligt har benyttet gratis sider, anbefaler han brugen af rootsweb.com – det er gratisbasen med færrest begrænsninger.

Af hensyn til de danske gæster viste han også, hvordan man kunne finde Niels Bohr og Victor Borge (Børge Rosenbaum). Som jøder var de i fare under den tyske besættelse. Børge Rosenbaum optrådte i Sverige, da Danmark blev besat. Han rejste ikke hjem, men blev i Sverige. Han tog videre til Finland og kom derfra med det sidste skib til USA. Det kan man finde ud af under 1940. Og så blev jeg opdateret på dette punkt. Niels Bohr besøgte USA, efter at Albert Einstein var flygtet dertil. Man kan se af dokumenterne fra Ellis Island, at han agtede sig til hans bopæl, så de har jo nok talt om atombomber ved den lejlighed. I øvrigt er Bohr ikke stavet korrekt i Ellis Island-papirerne.

Foto: også Anders And kunne findes samt Georg Bush. Men hvad der ikke var mange der vidste var, at den amerikanske Anders And havde et mellemnavn "Donald Fauntleroy Duck og var at finde i den amerikanske folketælling 1942 i Disneyland. (red.)

Kreativitet?

Som nævnt har han lagt værktøjerne til sit one step-system ud til fri afbenyttelse. Har vi nogle kreative læsere, som kan anvende det til noget? Det jeg savner mest kan næppe lade sig gøre: Jeg kunne godt tænke mig samsøgning i hovedparten af de baser, hvor der ligger navne på slægtninge og forfædre, man ikke lige kan finde. Men hvordan samler man disse søgesider under ét: Der ligger nogle navne på www.anetavlen.dk hos os selv, andre på www.dis-danmark.dk under DIS-forum. Der er også personefterlysninger mange andre steder, f.eks. hos nogle af de slægtshistoriske foreninger eller på lokalarkivernes hjemmesider samt sider, der især henvender sig til engelsktalende udlændinge med danske rødder. Tænk om alle disse sider kunne samles i én søgeformular! Men det ville kræve en streng skematisk opbygning af eftersøgningssiderne først.

Erling Dujardin

Hovedrengøring

Ved denne Lejlighed søger man saa vidt som muligt at tømme Stuen som skal rengøres, for alt sit Indhold. Aftenen før borttager man alt mindre Nips og deslige, som lægges i en Kurv, da dette om Morgenens vilde tage for lang Tid, saa Rengørings-konen ikke kunde komme til straks. Gardiner nedtages straks om Morgenens, og alle møbler flyttes ud saa vidt muligt. Kan dette af forskellige Grunde ikke ganske lade sig gøre, enten af Mangel paa Udenomsplads eller paa Grund af Møb-

lernes overvættes Tyngde, maa man se at rette sig efter Forholdene. Men et maa man sikre sig, at skal Møblerne rengøres, hvor de staa, da maa det ske, inden Stuen rengøres, saa at ikke Støvet atter skal hvirvles ud i den rene Stue. Først nedtager man Gardinerne og lægger dem smukt sammen, inden man udleverer dem til bankning i fri Luft, thi de lider meget ved i sammenkrøllet Tilstand at bæres op og ned eller henlægges paa Gang og Trapper.

Fra en gammel bog der lå i købmandsbutikken i Den Gamle By i Århus

Forårsudflugten 2007

De kendte og de kongelige!

Prinsesse Isabella Henrietta Ingrid Margrethe opkaldt efter Elizabeth af Habsburg

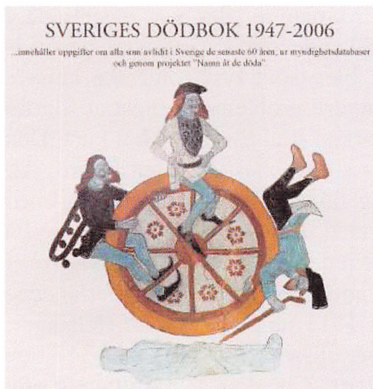
Elisabet af Østrig (også kendt som **Isabella af Burgund**), født 18. juli 1501 i Bryssel, død 19. januar 1526 i Gent, gift med Christian II, var dronning af Danmark og Norge og 1520-21 den sidste dronning af Sverige under Kalmarunionen. Elisabet var datter af Johanne af Kastilien og Filip I; hendes mormor og morfar var Isabella 1. af Kastilien og Ferdinand II af Aragonien, og hendes farmor og farfar var Maria af Burgund og kejser Maximilian, I tysk-romersk kejser. Efter faderens død i 1506 blev hun opdraget af sin faster, Margarete, der var regentinde i Nederlandene i byen Mechelen. Elisabet og hendes søskende blev anset som den tids "ædlestes børn". Hendes brødre Karl V og Ferdinand I blev som tysk-romerske kejsere Europas mægtigste mænd. De måtte dog kæmpe med religiøse problemer, udløst af Martin Luther og Reformationen. På det europæiske ægteskabsmarked stod Elisabet i høj kurs. Den dansk-norsk-svenske konge Christian 2. ønskede sig efter sin tronbestigelse en hustru, der kunne give gode handelsmæssige forbindelser. Hans valg faldt på Elisabet. Hun tog med stor resignation imod beskeden om, at hun skulle giftes med den tyve år ældre konge. På grund af sin unge alder havde hun ikke andet valg end at rette sig efter sine formyndere. I juni 1515 sejlede den danske ærkebiskop sammen med et antal adelsmænd til Nederlandene for at følge den unge Elisabet til Danmark. Den 4. august 1515 steg hun i land i Helsingør. Søndag den 12. august 1515 blev den 14-årige prinsesse Elisabet gift med den 34-årige kong Christian. Elisabet vandt hurtigt det danske folks hjerte. Christian II rådførte sig ofte med sin hustru, da hun - trods sin unge alder - var meget politisk bevidst. Sin mands forhold til sin elskerinde Dyveke bar Elisabet med tålmodighed. I året 1517 døde Dyveke pludseligt i Helsingør, måske forgiftet af kirsebær. Elisabet savnede de friske grøntsager, som hun var vant til fra Mechelen. Dette foranledigede Christian 2. til at invitere nederlandske bønder til Store Magleby på Amager. I ægteskabet fødtes der fem børn: Hans, dansk prins (1518 - 1532), Maximilian og Filip (1519; tvillinger; døde som spæde), Dorothea af Oldenburg (1520 - 1580) var gift med Pfalzgreve Frederik 2. den Vise, Christine af Oldenburg (1521 - 1590) var først gift med hertug Francesco II Sforza af Milano og siden med Hertug François I, af Lorraine. Fra hende nedstammer Louise Josefine, prinsesse af Sverige, som blev gift med Frederik 8. Christian II's reformer havde skabt modstand. Adelen i Jylland rejste sig mod kongen, som blev tvunget til at flygte. Den 13. april 1523 rejste Christian til Nederlandene sammen med Elisabeth, deres børn og Dyvekes mor, Sigbrit. I Nederlandene boede de først hos Elisabeths faster, regentinden Margrethe. I slutningen af 1524 flyttede familien til Lier i Belgien. Der oplevede de en svær tid, fyldt med bekymringer og mangel på penge. På grund af de svære forhold blev Elisabeth syg. I slutningen af 1525 rejste hun med sin mand til klosteret Zwijnaarde udenfor Gent. Elisabeth døde 19. januar 1526, kun 24 år gammel. Hun blev oprindeligt begravet i Sankt Peterskirken i Gent. Siden oktober 1883 har hun været begravet ved siden af sin mand og svigerforældre i Sankt Knuds kirke i Odense.

http://da.wikipedia.org/wiki/Elizabeth_af_Habsburg

Nyheder:

Nu er version 4 af Sveriges dödbok klar fra Sveriges Släktforskarförbund tilgængelig og cd'en omfatter samtlige døde fra årene 1947-2006. Sammenlignet med den tidligere version er version 4 kompletteret med de over 350.000, der døde i 1950- og 60-erne, og som savnede navn, adresser og fødsels-forsamling i den gamle udgave. Desuden er de resterende 85.000, der døde i årene 1947-49 opdateret. I den forrige version var det kun 60 procent af disse der var med på cd'en. Derudover er alle de 275.000 som døde i årene 2004-2006 med.

Oplysningerne er hentet dels ud af forskellige myndigheders registerer, dels via registreringsprojektet "Namn åt de döda", som blev gennemført af släkt-forskarrörelsen.

Under arbejdet med denne version har Sveriges släktforskarförbund gjort et stort ekstra arbejde med at kontrollere alle indtastninger og uopdaget hændelser om den svenske folkbokføringen. Mere information om dette senere.

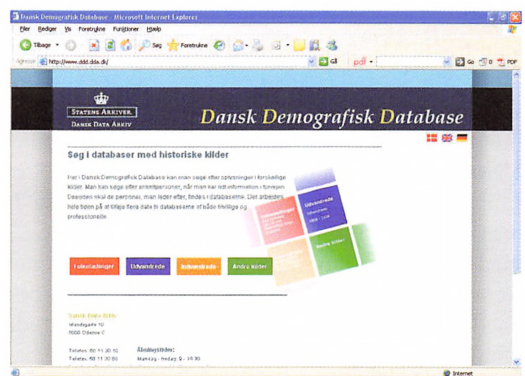
Sveriges Dödbok 4 kan bestilles i Rötters boghandel:

<http://www.pbs-composer.com/hosting/rotter/index.pbs>

Dansk Demografisk Database

Det kvikke øje har nok opdaget at www.ddd.dda.dk har fået nyt udseende. Indholdet er stadig det samme med at søge efter oplysninger i forskellige kilder. Man kan søge efter enkeltpersoner, når man har lidt information i forvejen. Desuden skal de personer, man leder efter, findes i databaserne. Der arbejdes hele tiden på at tilføje flere data til databaserne af både frivillige og professionelle.

Har du lyst til at blive frivillig indtaster, kan du kontakte Dansk Data Arkiv Islandsgade 10, 5000 Odense C, Telefon: 6611 3010 Fax: 66 11 30 60, E-post: mailbox. Åbningstider er fra m

Bøger: O

Hvad er satin i grunden for noget, og hvad betyder klædes kjol?

Ord og begreber er en del af kulturarven og dermed vores identitet. Og nu skal alle ord og begreber, der knytter sig til dragter og tekstiler, samles i én "ordbog" på internettet.

Det er de danske museers dragtpulje, der står bag projektet. Museerne får ofte henvendelser fra studerende, slægtsforskere og tekstilhistorisk interesserede, som ikke ved, hvad et raskes forklæde eller et tørklæde af blommet kammerdug er for noget. Det er målet med "ordbogen" at samle alle tilgængelige ord og deres definitioner og stille dem til rådighed for alle. Databasen bliver en digital videnbank, som kan give svar, hvor ordbøger og leksika i dag er utilstrækkelige. <http://www.dragt.dk/>

Jacob Andersen: Livet er ikke det værste man har. Kaffens kulturhistorie i Danmark 1665-2005. Udg. af Gyldendal, 184 sider, 175 kr.

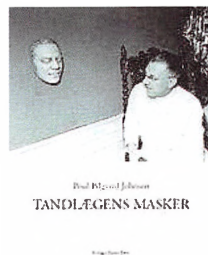
Det er en rigtig god bog, anderledes og inspirerende.

Undertitlen er kontant nok: Kaffens kulturhistorie i Danmark 1665-2005, men hovedtitlen er Benny Andersen-citatet "Livet er ikke det værste man har". Bogen er fuld af nyttige oplysninger. Den beskriver kaffedrikningens historie i Danmark fra en spinkel begyndelse i 1600-tallet, over de intellektuelle og de oplyste borgeres tagen kaffen til sig i 1700-tallet, udbredelse til landdistrikterne i 1800-tallet, til kaffen o. 1900 er hele befolkningens foretrukne drik. Og den slutter med den revolution på kaffedrikningens område, som sker lige nu.

Poul Pilgaard Johnsen: Tandlægens Masker. Udg. af forlaget Bianco Luxo 2007, 225 kr.

Den københavnske society-tandlæge Holger Winther lavede verdens smukkeste livs- og dødsmasker af berømte danskere, mens han i sit private liv trak et spor efter sig af død, mord, flere selvmord, seksuelle udskjelset og et uløst mysterium efter at han var død. Bogen, der er rigt illustreret med Torben Eskerods prisbelønnede fotografier af tandlægens masker, tegner et portræt af et forførende, insisterende og semi-psykopatisk menneske med psykologiske egenskaber, som på den ene side førte til et usædvanligt og dramatisk liv og på den anden side fremavlede en frugtbar produktivitet med de meget smukke ansigtsafstøbninger som højdepunktet.

Arkiver:

Slesvigske kirkebøger

Statens Arkiver tilbyder fra 2. april 2007 en ny service på sine læsesale, når de begynder at stille kirkebøger fra en række sogne i Sydslesvig til rådighed for brugerne. Kirkebøgerne kan ses på mikrokort. I første omgang drejer det sig om sognene i de fire kirkekredse Flensborg, Slesvig, Sydtønder og Ejdersted denne del af Tyskland hørte indtil 1864 til Danmark, og mange fra landsdelen flyttede til Danmark og slog sig ned som især embedsmænd og håndværkere. De tog familien med eller stiftede familie i Danmark, og efterkommerne får nu mulighed for at forske i den del af slægtens historie, der ligger forud for bosættelsen i Danmark. I Tyskland er kirkebøgerne ikke som i Danmark samlet på landsarkiver, men opbevares på de enkelte provstiers kirkebogskontorer, og hidtil har slægtsforskere måtte besøge disse kontorer for at benytte kirkebøgerne. Tilgængelighedsregler til personoplysninger er mere restriktive i Tyskland end i Danmark, og der er derfor aftalt nogle særlige vilkår for mikrokortenes benyttelse. Det er kun danske statsborgere og tyske statsborgere med fast bopæl i Danmark, der må benytte bøgerne, og kun kirkebøger fra før 1. januar 1876. Mikrokortene må ikke placeres på læsesalene, og det er derfor arkivpersonalet, der skal finde de relevante kort frem. For mikrokort af danske kirkebøger er der ikke tilsvarende regler; kortene af danske kirkebøger ældre end 1892 står fremme på læsesalene til fri afbenyttelse.

Farvel til de xerox-kopierede kirkebøger på landsarkiverne

Der er ikke plads til flere originale kirkebøger i selvbetjeningsmagasinet. Ved hvert årsskifte bliver ca. 100 kirkebøger fuldt tilgængelige og skal flyttes ind i selvbetjeningsmagasinet. For at skaffe plads til de kommende års tilgang af originale kirkebøger, bliver vi nødt til at fjerne de xerox-kopierede kirkebøger fra selvbetjeningsmagasinet. Når de xerox-kopierede kirkebøger er fjernet, flytter vi om på de originale kirkebøger, så den plads vi får bliver fordelt på alle sogne. De xerox-kopierede kirkebøger bliver fjernet fredag i uge 27 (d. 6. juli). Så er vi nemlig klar til at foretage den efterfølgende omflytning i uge 28, hvor læsesalene jo pga. renoveringen er lukket. De xerox-kopierede kirkebøger vi fjerner, findes alle på filmkort. Så du har stadig adgang til de oplysninger der findes i disse bøger, men i fremtiden må du en tur ind på film læsesalen eller på www.arkivalieronline.dk for at kigge i disse kirkebøger. De xerox-kopierede folketællinger får lov at blive stående i selvbetjeningsmagasinet, men de bliver flyttet til en ny plads. Vi er godt klar over, at der er rigtig mange af jer, der bliver kede af at skulle undvære de xerox-kopierede kirkebøger. Men vi håber, at I kan glæde jer over at bøgerne ikke bare bliver smidt ud. De bliver givet til at godt formål. Bøgerne bliver nemlig overtaget af Kildeindtastningsprojektet (KIP). KIP udlåner bøgerne til personer, der bruger deres fritid på at taste bøgernes oplysning ind i en database. Oplysningerne bliver herefter lagt på Internettet, til gavn for alle slægtsforskere. Vil du gerne vide noget mere om Kildeindtastningsprojektet, kan du besøge denne hjemmeside: <http://www.dis-danmark.dk/kipkort/index.php>

Nettet:

Faldt din oldemors udvandrede bror som amerikansk soldat i Første Verdenskrig?

Nu kan du finde ham - gratis - via Ancestry.com, som fra D-dag 6. juni har åbnet sine militære databaser. Den del af Ancestry.com som hedder "U.S. Military collection" er den største online samling af amerikanske militære oplysninger. Stedet rummer navne på over 90 millioner soldater og 700 titler fra alle 50 stater. Oplysningerne strækker sig over 3 århundreder, fra Den Amerikanske Frihedskrig og til krigen i Vietnam. Er man så heldig at finde "oldemors bror" der faldt i 1. verdenskrig, kan man oprette et 3 dages gratis abonnement og bl.a. få adgang til digitale kopier af de originale dokumenter.

<http://www.ancestry.com>

http://www.ancestry.com/search/rectype/default.aspx?rt=39&o_iid=30795&o_lid=30795

CastleGarden.org

Udvandrede dine forfædre eller tidlige slægtninge til USA, før karantæne stationen Ellis Island blev bygget, så kom de sikkert til USA via indvandrer stationen CarstleGarden. CarstleGarden var havnen nord for Manhattan hvor ca 10 millioner immigranter ankom i perioden 1830 – 1892 indtil den dag Ellis Island åbnede. Over 73 millioner amerikanere kan spore deres rødder tilbage til denne tidlige emigrant periode. Ligeledes kan vi danskere spore vores fjerne slægtninge i databasen, der er at finde på adresse: <http://castlegarden.org>
Der kan ligeledes findes billeder af skibene de rejste med.

A screenshot of the CastleGarden.org website. The page displays a search results table with columns for first name, last name, occupation, age, sex, arrival date, origin, and ship. The table contains several rows of data, including names like Peter, Joseph, and Charles, with various occupations and arrival dates.

FIRST NAME	LAST NAME	OCCUPATION	AGE	SEX	ARRIVED	ORIGIN	SHIP
John	Richard	Farmer	22	M	12 Oct 1892	Germany	Ohio
John	Richard	Farmer	22	M	20 Dec 1892	Prussia	Swabia
John	Richard	Farmer	28	M	22 Oct 1892	Germany	Walden
John	Richard	Warenhouse	25	M	18 Oct 1892	Germany	Das
John	Richard	Farmer	28	M	18 Oct 1892	Germany	Das
John	Richard	Farmer	28	M	18 Oct 1892	Germany	Das
John	Richard	Farmer	28	M	18 Oct 1892	Germany	Das
John	Richard	Farmer	28	M	18 Oct 1892	Germany	Das
John	Richard	Farmer	28	M	18 Oct 1892	Germany	Das
John	Richard	Farmer	28	M	18 Oct 1892	Germany	Das

A One-Step Portal for On-Line Genealogy af Stephen P. Morse

I "gamle dage" måtte man som slægtsforsker rejse langt for at besøge de støvede arkiver og bruge de gamle mickrokort læsere. Med adgang til World Wide Web (www) er alt forandret. I dag er også meget af de værdifulde data lagt på nettet og kan med fordel ses derhjemme på computeren. Men mange af disse hjemmesider er svære at søge i. Og de som findes, tilbyder ofte ikke hele det anvendelsesområde, der er tilgængeligt.

Steven Morse har derfor udviklet genealogiske faciliteter der gør det hurtigt og nemt at søge i disse baser i det såkaldte "One step portal" på sin hjemmeside www.stevenmorse.org

Historieonline.dk

Historieonline.dk har udvidet deres site med en fantastisk database side. Her er baserne opdelt i emner så, det er nemt og overskueligt at finde den database, som er lige den man leder efter. <http://www.historie-online.dk/histsider/baser.htm>

Slægtshistorisk forening for
Storkøbenhavn
Red. Gitte Bergendorff Høstbo,
Obovej 14, 2730 Herlev.

PP DANMARK

40157670

Indholdsfortegnelse:	Side
Foreningsoversigt	2
Skolelærer Anders Jensen i Vodskou	3-8
Stokhuset og slaverne	9-10
Den store Katastrofe	11-16
Program efterår 2007	17-20
Min oldefar Niels Rasmussens gård 1890	21-24
Privat detektiverne på nettet	25
One-step søgesider til indvandrehistorien i USA	26-29
Diverse	30
De kendte og kongelige	31
Nyheder	32
Bøger	33
Arkiver	34
Nettet	35

Midtersiderne i bladet er Efterårets program 2007

**Ingen kan alt,
men alle kan noget.**

ISSN nr. 0107 – 539 x
Tryk: Øko-Tryk , Skjern

2007
Efterår
2007